

Karl Barth: Slovo Boží a úloha teologie

[vybrané výpisky pouze pro účely kurzu]

90 – „Jako teologové máme mluvit o Bohu. Jsme však lidé a jako takoví o Bohu mluvit neumíme. Máme vědět obojí: že máme mluvit, i že mluvit neumíme; a právě tím máme Bohu vzdávat čest.“

94 – „Neumíme mluvit o Bohu. Neboť mluvit o Bohu, má-li to vážně platit, by znamenalo mluvit boží slovo, slovo, které může přijít jen z Boha, slovo, že *Bůh se stává člověkem*.“

95 – „dogmatická cesta.“ – „Bůh se stává člověkem.“ – 96 – otázka člověka mířící k Bohu je tu prostě odpovědí zlikvidována. Člověk se už nemá ptát, nýbrž místo otázky má mít odpověď. Jako člověk však nemůže od otázky upustit. Vždyť on sám, člověk, je otázkou. ... Jen Bůh, který se zjevuje, je Bohem. Bůh, který se stává člověkem, je Bohem. A dogmatik o tomto Bohu nemluví.“

97 – „Druhá cesta je *kritická*.“ – „Zde se člověku doporučuje, že jako člověk musí zemřít, aby se stal účastným Boha, že se musí vzdát vši zvláštnosti, identity, svého „já“, naprosto se ztišit, stát se zcela jednoduchým, zcela přímým“ – „To je cesta mystiky.“ – „Člověk jako člověk je to, co musí být překonáno.“ – 98- „ani Lutherův a Kierkegaardův útok na k. nebylo ještě to pravé! Vztyčuje se při tom kříž, ale vzkříšení se tak nezvěstuje, a proto to nakonec a vposledku přece není K. kříž, co se tu vztyčuje, nýbrž nějaký jiný kříž. Kříž K. by nepotřeboval, abychom jej vztyčovali teprve *my*! Na otázku nepřišla odpověď. Ne *Bůh* se tu stal člověkem, nýbrž člověk se tu zase jednou a teď teprve jaksepatří stal člověkem, a to není žádný spasitelný děj. Teď teprve ční jeho subjektivita jako ulomený sloup v celé své nádheře proti nebi. Jen tam, kde se *Bůh* (v oné objektivitě, o které jen ortodoxie hodně ví!) stává člověkem, vchází svou plností do naší prázdnoty, svým ANO do našeho NE, jen | tady se mluví o Bohu. Mystikové a my s nimi o tomto Bohu nemluvíme.“

99 – „Třetí cesta je dialektická. Ta je zdaleka nejlepší, nejen proto, že to je cesta Pavlova a reformátorů, nýbrž pro svou věcnou

převahu. Předpokládá velké pravdy dogmatické a kritické cesty, ale také poznání jejich zlomkovitosti, jejich pouze relativní dostatečnosti. Zde se předem bere vážně pozitivní rozvinutí myšlenky Boha ne jedné straně, a kritika člověka a všeho lidského na straně druhé. Ale obojí se nesmí dít izolovaně, nýbrž za neustálého přihlížení k předpokladu toho obojího, k živé pravdě, kterou samu ovšem nelze pojmenovat, která stojí ve středu a dává oběma, pozici i negaci, teprve smysl a význam. To, že Bůh (ale skutečně Bůh!) se stává člověkem (ale skutečně člověkem!), to se tu vidí rovnoměrně jako onoživoucí centrum, jako rozhodující obsah skutečného mluvení o Bohu. Jak ale má být navozen ten nezbytný vztah obou stran k tomuto živoucímu středu? Pravý dialektik ví, že tento střed je neuchopitelný a nenázorný, proto se nechává pokud možno zřídka strhnout k přímému sdělení o něm, věda, že všechna přímá sdělení o *něm*, ať jsou pozitivní nebo negativní, *nejsou* sděleními o *něm*, nýbrž vždy buď dogmatikou nebo kritikou. Po tomto úzkém skalním hřebenu můžeme jenom jít, nemůžeme na něm stát, jinak spadneme dolů, buď napravo nebo nalevo, ale jistě dolů. Zbývá tedy jen jedno, hra nahánějící hrůzu všem, kdo trpí závratí: obojí, pozici i negaci, uvést do *vzájemného vztahu*. ANO ozřejmit na NE a NE na ANO, aniž bychom déle než okamžik setrvali ve strnulém ANO *nebo* NE.“